

BỆNH VIỆN ĐẠI HỌC Y DƯỢC TP. HỒ CHÍ MINH®
215 Hồng Bàng, P.11, Q.5, TP. Hồ Chí Minh
ĐT: (028) 3855 4269
Website: www.bvdaihoc.com.vn

SỬ DỤNG NSAID Ở BỆNH NHÂN CÓ BỆNH ĐỒNG MẮC

ThS BS. Huỳnh Khôi Nguyên

Khoa Nội cơ xương khớp – Bệnh viện Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh
Giảng viên Bộ môn Lão khoa – Đại học Y Dược TP. Hồ Chí Minh

EM-VN-103785

Nội dung trình bày

1. **Đại cương**
2. Chỉ định NSAID trong các bệnh cơ xương khớp
3. Cơ chế tác động của NSAID
4. Lựa chọn NSAID trên bệnh nhân có bệnh đồng mắc
5. Kết luận

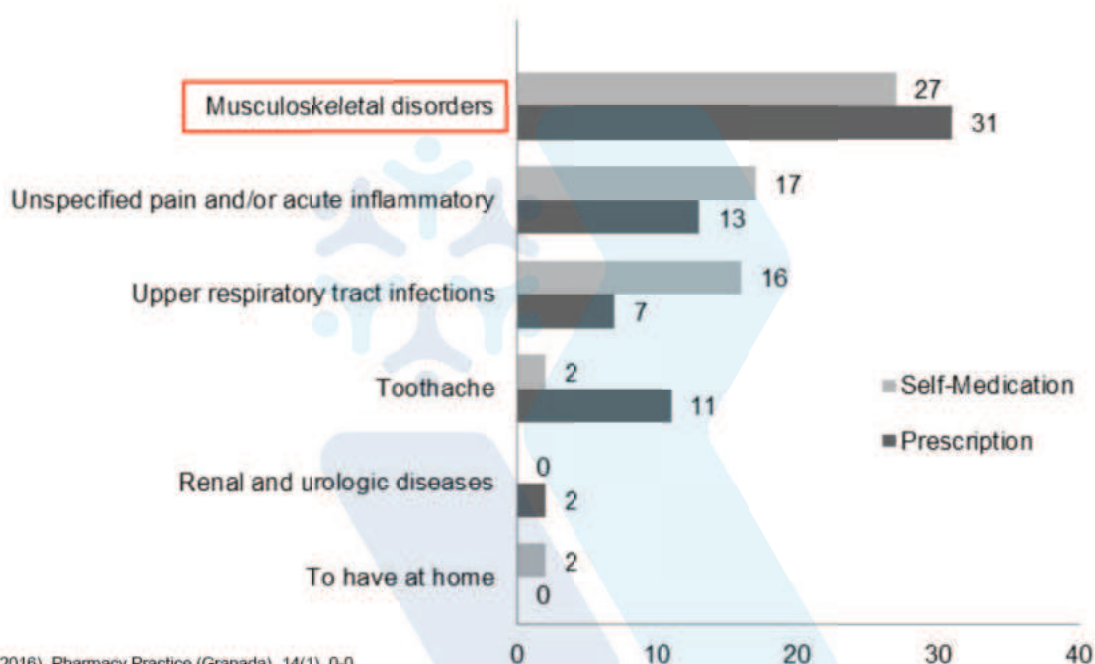
Đại cương

- NSAID: nhóm thuốc được sử dụng rộng rãi để điều trị kháng viêm, giảm đau
- Thuốc được kê toa trong 65% trường hợp thoái hóa khớp
- 40% bệnh nhân ≥ 65 tuổi được kê toa ít nhất một NSAID hàng năm
- Tác dụng phụ liên quan sử dụng NSAID kéo dài: hệ tiêu hóa, thận, tim mạch, mạch máu não, đặc biệt ở **những bệnh nhân có bệnh đồng mắc**.

Marcum ZA, Hanlon JT. The annals of long-term care: the official journal of the American Medical Directors Association. 2010;18(9):24.
Firestein, G. S., et al. (2020). Kelley and Firestein's textbook of rheumatology 11e. Elsevier Health Sciences.

3

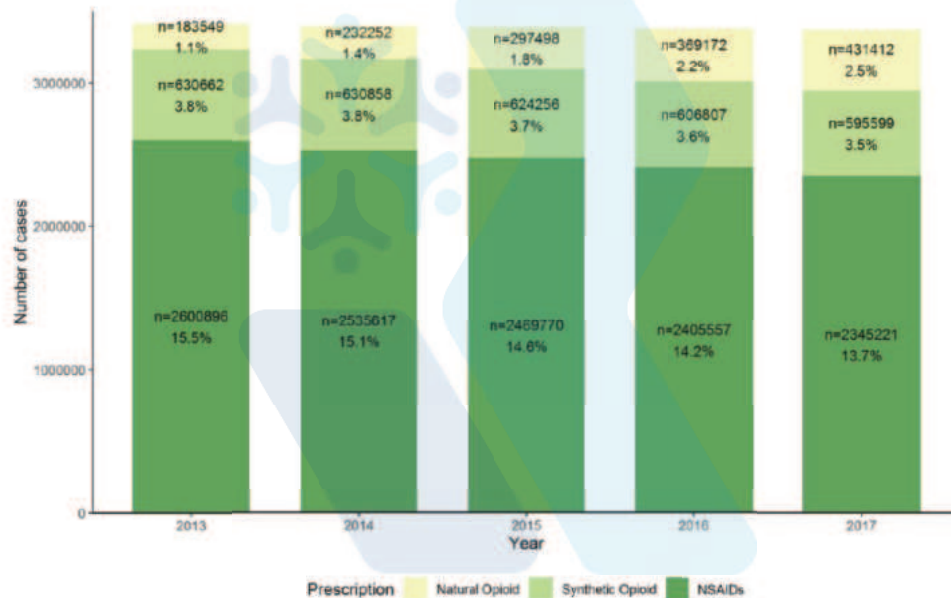
CXK là nhóm bệnh sử dụng NSAID hàng đầu

Nunes, A. P., et al. (2016). Pharmacy Practice (Granada), 14(1), 0-0.

4

Kê đơn trong bệnh CXK

NSAIDs là thuốc được kê đơn phổ biến nhất trong các bệnh CXK

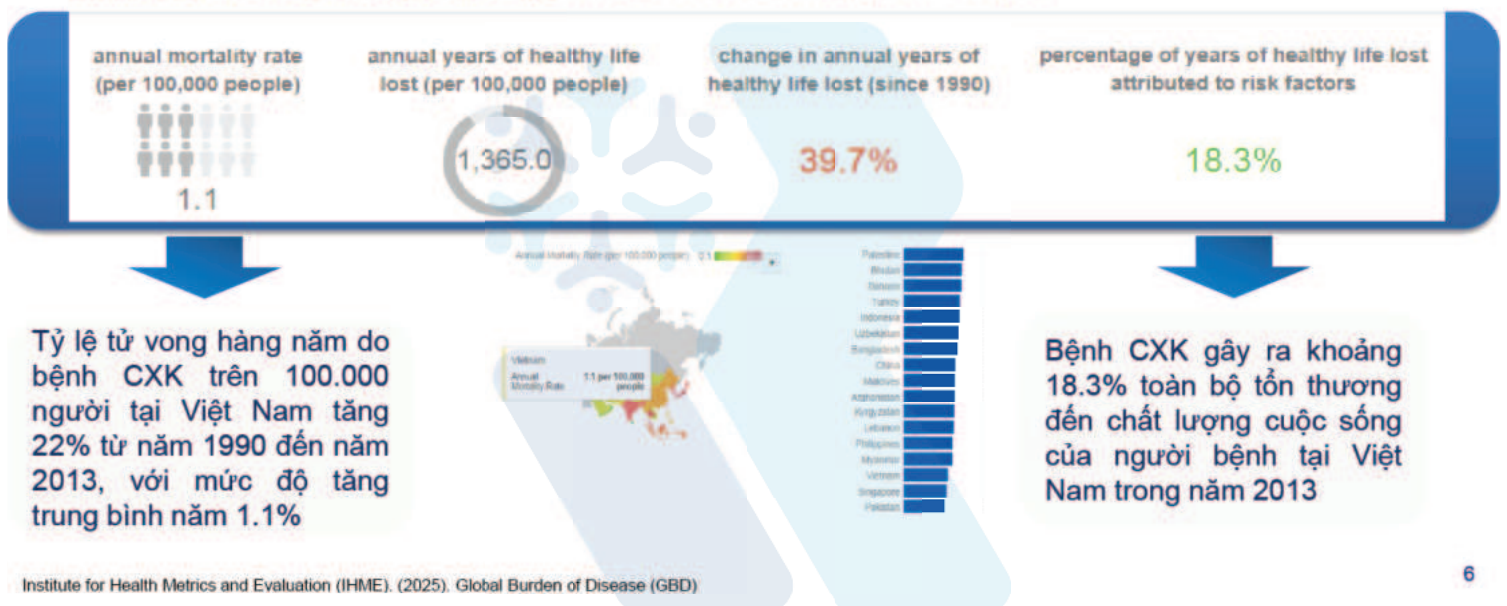
Bedene, A., van Dorp, E.L.A., Faquih, T. et al (2020). Sci Rep 10, 15309.

5

Thực trạng bệnh CXK tại Việt Nam

Musculoskeletal Disorders in Vietnam

Statistics on Overall Impact and Specific Effect on Demographic Groups

6

Nội dung trình bày

- 1. Đại cương
- 2. Chỉ định NSAID trong các bệnh cơ xương khớp
- 3. Cơ chế tác động của NSAID
- 4. Lựa chọn NSAID trên bệnh nhân có bệnh đồng mắc
- 5. Kết luận

7

Các bệnh CXK thường gặp

Diagnosis	n	Prevalence, %	95% CI
Osteoarthritis	267	6.8	6.0–7.6
Nonspecific back pain	148	3.8	3.2–4.4
Rheumatoid arthritis	110	2.8	2.2–3.3
Rheumatic regional pain syndromes	92	2.3	1.9–2.8
Inflammatory back pain	30	0.7	0.5–1.0
Fibromyalgia	10	0.2	0.1–0.4
Gout	7	0.1	0.07–0.3
Systemic lupus erythematosus	3	0.07	0.01–0.2
Rheumatic fever	2	0.05	0.01–0.1
Ankylosing spondylitis	1	0.02	—
Psoriatic arthritis	1	0.02	—
Osteochondritis	1	0.02	—

8

NSAID trong thoái hóa khớp

Recommendations	ACR		EULAR		AAOS		OARSI	
	Knee	Hip	Knee	Hip	Knee	Hip	Knee	Hip
Pharmacologic treatments								
Oral NSAIDs	●	●		●	●	●	●	●
Topical NSAIDs	●				●	●	●	
Acetaminophen (short-term relief only)	●	●			○		○	○
Tramadol	●	●			●			
Nontramadol opioids	○	○					○	○
Duloxetine	●	●					●	○
Glucosamine or chondroitin	○	○			○	○	○	○
Hyaluronic acid injection	○	○			○	○	○	○
Glucocorticoid steroid injection	●	●			○	●	○	○
Growth factor injections and/or platelet-rich plasma	○	○			○			

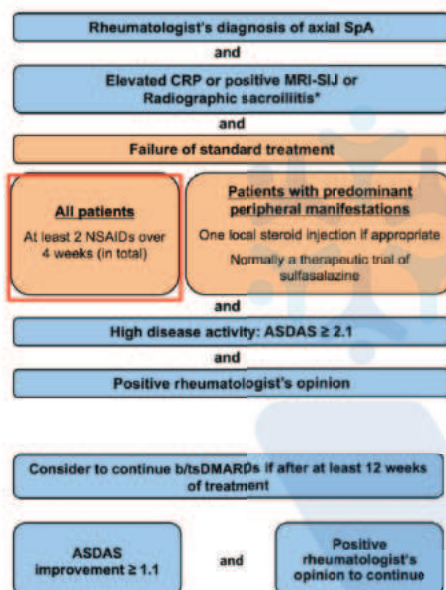
● Strongly recommended   ○ Conditionally recommended against   ○ Inconclusive
 ● Conditionally recommended   ● Strongly recommended against

NSAID được đồng thuận thống nhất

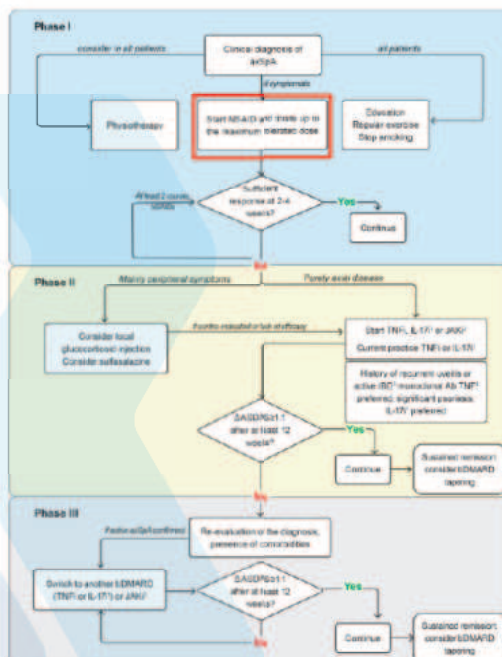
Katz, J. N., Arant, K. R., & Loeser, R. F. (2021). JAMA, 325(6), 568–578

9

NSAID trong viêm khớp cột sống

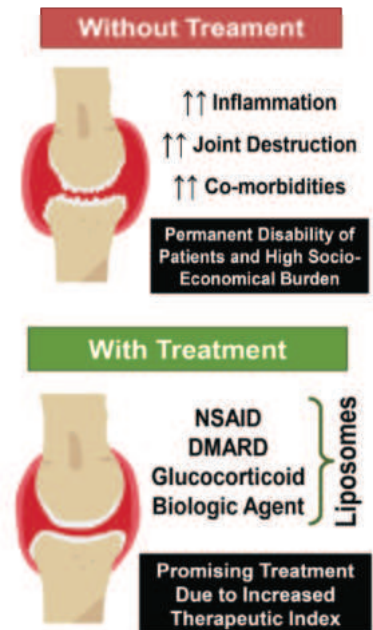
Ramiro, S., et al. (2023). Annals of the rheumatic diseases, 82(1), 19-34.

10

NSAID trong viêm khớp dạng thấp

- NSAID giúp kiểm soát triệu chứng RA
- Tác dụng phụ tim mạch: đáng lo ngại ở bệnh nhân RA do tăng biến cố tim mạch ở BN RA.
- NSAID nên được sử dụng kết hợp với DMARD
- Mục tiêu là giảm dần việc sử dụng NSAID càng sớm càng tốt để tránh tác dụng phụ về tiêu hóa và tim mạch.

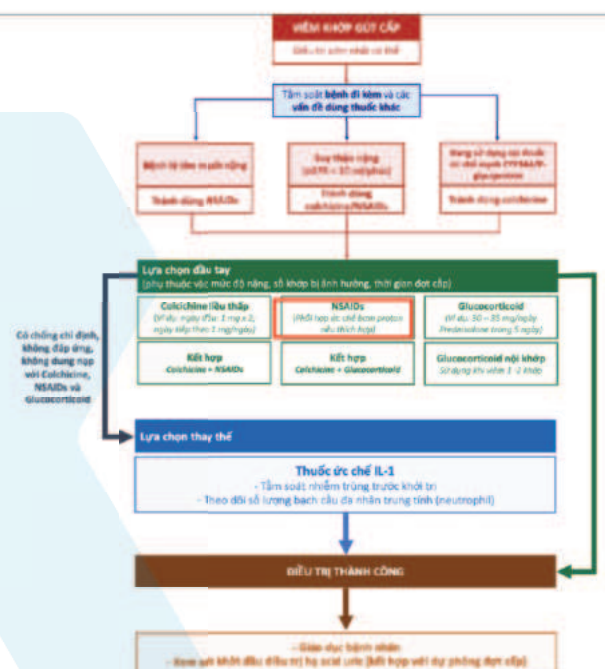

Firestein, G. S., et al. (2020). Kelley and Firestein's textbook of rheumatology 11e. Elsevier Health Sciences.
Ferreira-Silva, M., et al (2021). Pharmaceuticals, 13(4), 454.

11

NSAID trong viêm khớp gút

- Một trong những lựa chọn đầu tay hiện nay trong điều trị viêm khớp gút cấp.
- Sử dụng đơn độc hoặc kết hợp với colchicine khi cần thiết.
- Có thể sử dụng liều thấp với mục đích dự phòng viêm khớp gút cấp.

Richette P et al. Ann Rheum Dis 2017;76:29-42

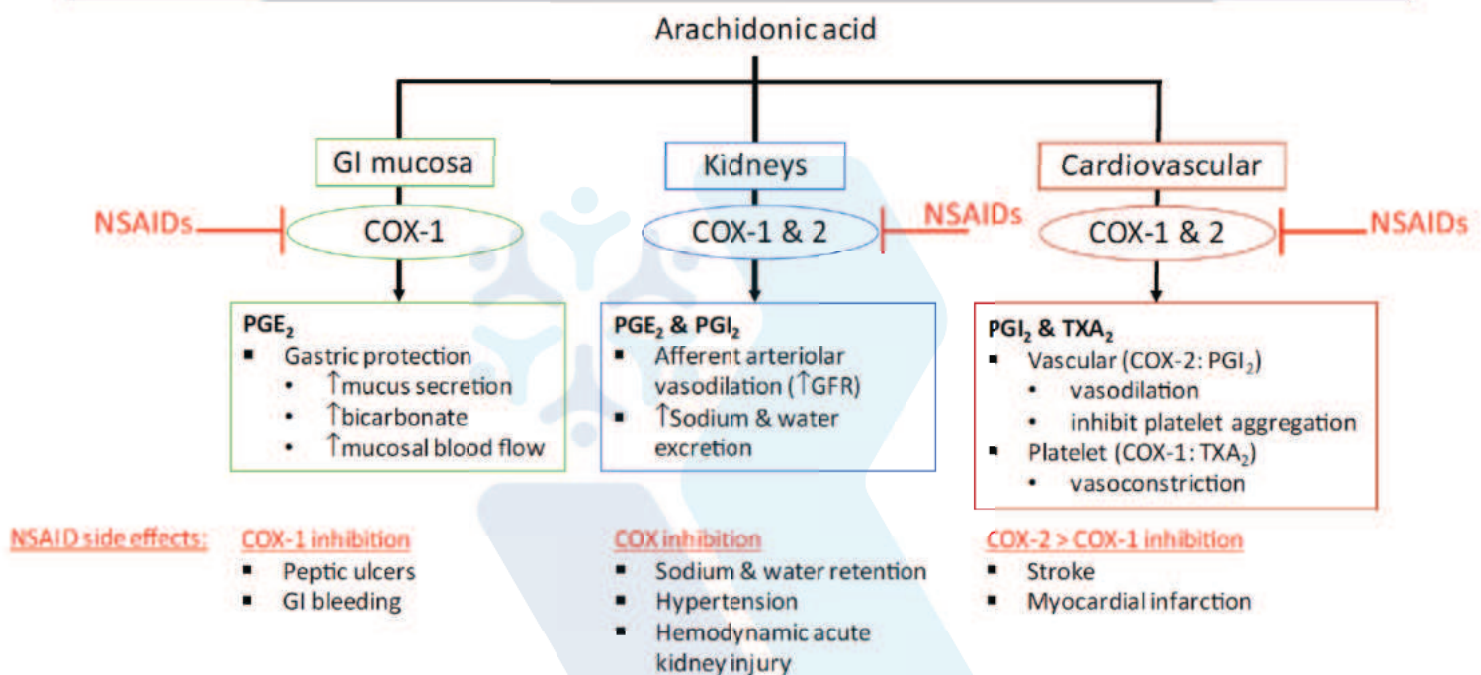
12

Nội dung trình bày

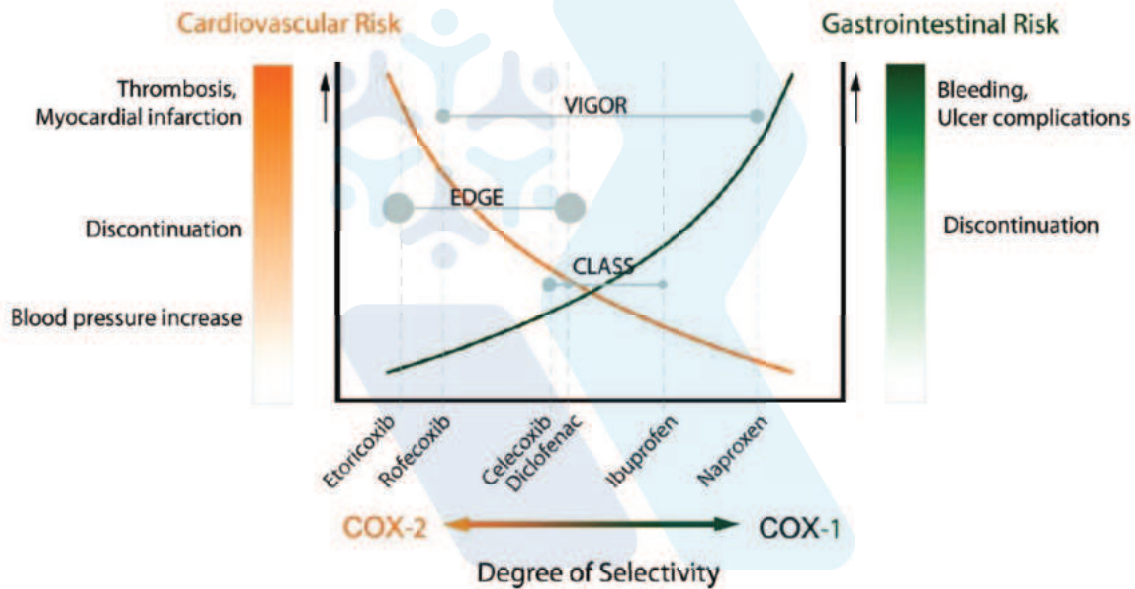
1. Đại cương
2. Chỉ định NSAID trong các bệnh cơ xương khớp
3. Cơ chế tác động của NSAID
4. Lựa chọn NSAID trên bệnh nhân có bệnh đồng mắc
5. Kết luận

13

Cơ chế tác động của NSAID

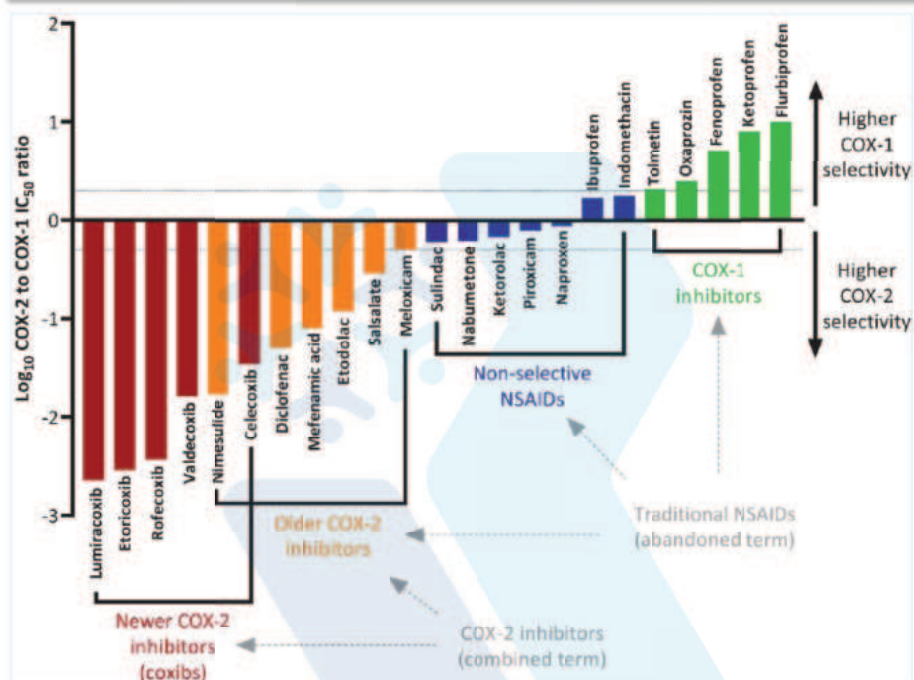
Sự đối lập tính an toàn giữa tiêu hoá và tim mạch

Antman, E. M., et al (2007). Circulation, 115(12), 1634-1642.

15

Phân loại NSAID theo chọn lọc COX

Boers, Lancet 2001; 357: 1222-1223

16

Nội dung trình bày

1. Đại cương
2. Chỉ định NSAID trong các bệnh cơ xương khớp
3. Cơ chế tác động của NSAID
4. **Lựa chọn NSAID trên bệnh nhân có bệnh đồng mắc**
5. Kết luận

17

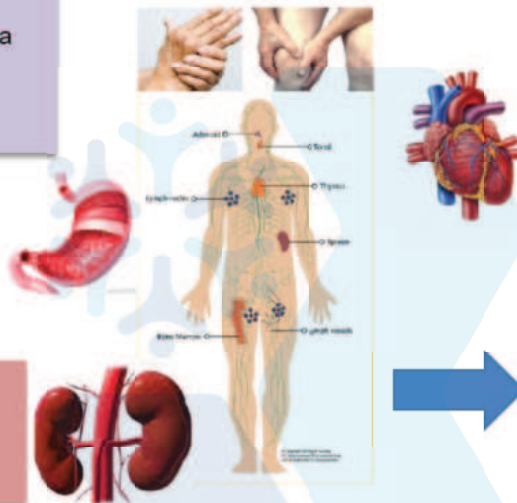
Bệnh đồng mắc ở BN cơ xương khớp

Bệnh lý tiêu hóa

- 50% tỉ lệ người lớn bệnh lý tiêu hóa
- Dùng thuốc đi kèm:
  - Bảo vệ dạ dày

Bệnh lý thận/gan

- Dùng thuốc đi kèm:
  - Thuốc gan
  - Lợi tiểu

Bệnh lý tim mạch

- 50% BN CXK có tăng HA
- Dùng thuốc đi kèm:
  - Thuốc hạ áp
  - Lợi tiểu

Đang sử dụng rất nhiều loại thuốc cùng lúc.
Liệu dùng thêm NSAIDs có gây ảnh hưởng gì?

Yếu tố nguy cơ khi sử dụng NSAID

Tim mạch	Tiêu hóa	Thận
• Tuổi cao • Giới • Hút thuốc lá • Bệnh đồng mắc • Thuốc điều trị • Lối sống • Rối loạn lipid máu • Nhập viện • Bệnh mạch vành • Bệnh mạch máu não • Bệnh động mạch ngoại biên • COPD	• Tuổi > 65 • Tiền căn loét biến chứng • Sử dụng nhiều NSAID • Sử dụng kèm kháng đông • Tiền căn loét không biến chứng • Corticosteroids	• Tuổi cao • Thiếu dịch • Bệnh đồng mắc • Xơ vữa động mạch • Bệnh mạch vành • Xơ gan • Bệnh cầu thận • Hội chứng thận hư • Đái tháo đường • Tăng huyết áp • ACEI/ARB • Lợi tiểu liều cao

Magni, A., et al. (2021). *Pain and therapy*, 10(2), 783-808.

19

Lựa chọn NSAID nào?

- Hiệu quả
- Tính an toàn của thuốc: tác dụng không mong muốn
- Tính an toàn trên bệnh nhân: tiền sử, yếu tố nguy cơ, bệnh đồng mắc
- Tính tuân thủ khi điều trị
- Tình trạng bệnh cơ xương khớp
- Chi phí

Tất cả các NSAIDs đường uống có hiệu quả giảm đau như nhau nhưng khác nhau ở tác dụng ngoại ý trên đường tiêu hóa, gan, tim, thận

Nguy cơ tiêu hóa do NSAID liên quan đến tuổi

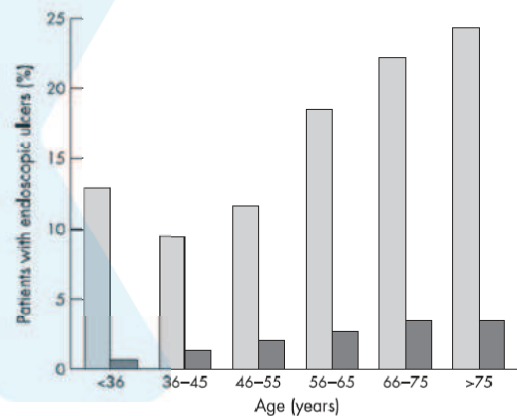
CONCISE REPORT

The rate of NSAID-induced endoscopic ulcers increases linearly but not exponentially with age: a pooled analysis of 12 randomised trials

Maarten Boers, Marco J D Torgelder, Hein van Ingen, John G Fort, Jay L Goldstein

Ann Rheum Dis 2007;66:417-418. doi: 10.1136/ard.2006.055012

- 12 NC RCT: loét tiêu hóa trên nội soi ở BN sử dụng NSAID tăng tuyến tính theo tuổi và tăng rõ rệt so với nhóm chứng.

Boers, Maarten, et al. Annals of the rheumatic diseases 66.3 (2007): 417-418.

21

Phân tầng nguy cơ tiêu hóa

Table 1. Patients at increased risk for NSAID GI toxicity

High risk

1. History of a previously complicated ulcer, especially recent
2. Multiple (>2) risk factors

Moderate risk (1-2 risk factors)

1. Age >65 years
2. High dose NSAID therapy
3. A previous history of uncomplicated ulcer
4. Concurrent use of aspirin (including low dose) corticosteroids or anticoagulants

Low risk

1. No risk factors

H. pylori is an independent and additive risk factor and needs to be addressed separately (see text and recommendations).

Frank L. et al., Am J Gastroenterol 2009; 104:728 - 738

22

Nguy cơ tiêu hóa của NSAID

Network Meta-Analysis Comparing Relatively Selective
COX-2 Inhibitors Versus Coxibs for the Prevention of
NSAID-Induced Gastrointestinal Injury

Man Yang, MD, Hong-Tao Wang, MD, PhD, Miao Zhao, MD, Wen-Bo Meng, MD, PhD,
Jin-Qing Ou, MD, Jun-Hui He, MD, Bing Zou, MD, and Ping-Guang Lei, MD

TABLE 2. Network Meta-Analyses Comparing Coxibs With Relatively Selective Cyclooxygenase-2 Inhibitors in Preventing Ulcer Complications, Symptomatic Ulcer, and Endoscopic Ulcer

Outcome	Study (Participant)	Event Probability (95% CI)		
		Coxibs	Relatively Selective COX-2 Inhibitors	RR (95% CI)
Ulcer complications	20 (59,717)	0.15% (0.05%, 0.34%)	0.13% (0.04%, 0.32%)	1.17 (0.88, 1.56)
Symptomatic ulcer	16 (34,991)	0.18% (0.01%, 0.74%)	0.21% (0.04%, 0.62%)	1.06 (0.84, 1.34)
Endoscopic ulcer	11 (3903)	4.30% (2.01%, 7.88%)	4.70% (1.35%, 11.13%)	1.00 (0.74, 1.33)

CI = confidence interval; COX = cyclooxygenase; RR = risk ratio.

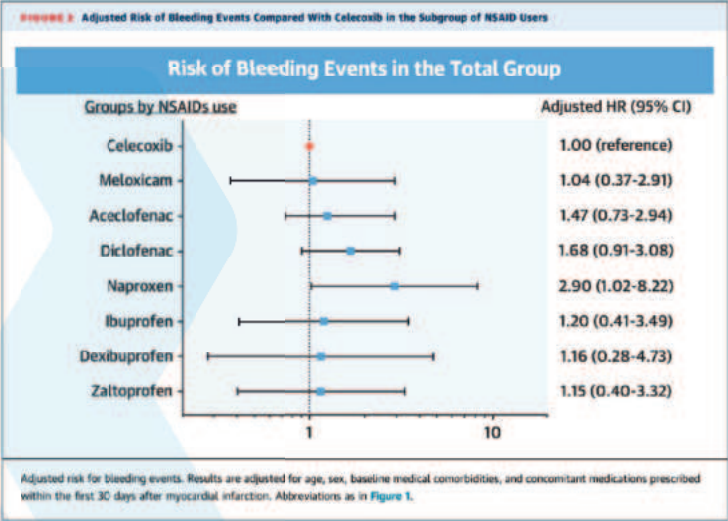
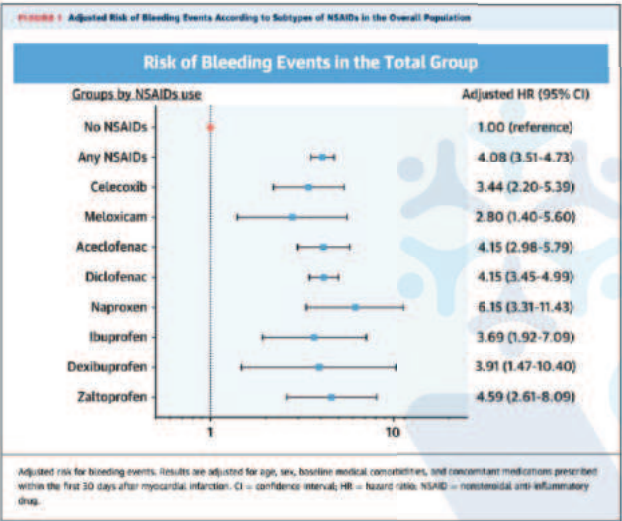
Nguy cơ tiêu hóa của NSAID ức chế ưu thế COX-2 (meloxicam, nabumetone, etodolac) tương đương với các ức chế chọn lọc COX-2

Yang, M., et al. (2015). Network meta-analysis comparing relatively selective COX-2 inhibitors versus coxibs for the prevention of NSAID-induced gastrointestinal injury. *Medicine*, 94(40).

23

Lựa chọn NSAID an toàn tiêu hóa

108.232 BN, theo dõi 2.3 ± 1.8 năm, sử dụng NSAID ≥ 4 tuần liên tục

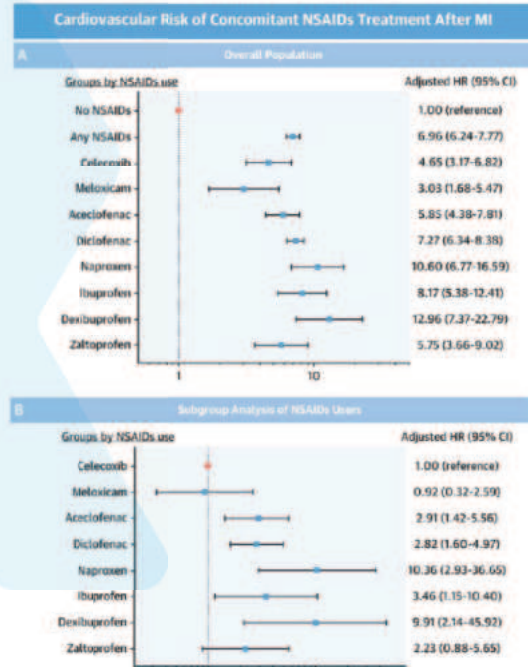
Meloxicam có nguy cơ thấp nhất trên đường tiêu hóa

Kang, D. O., An, H., Park, G. U., Yum, Y., et al (2020). *Journal of the American College of Cardiology*, 76(5), 518–529.

24

Sử dụng NSAID sau nhồi máu cơ tim

- Sử dụng cùng lúc NSAID và các thuốc chống huyết khối sau NMCT có thể tăng nguy cơ tim mạch và xuất huyết
- NSAID nên tránh dùng sau NMCT, celecoxib và meloxicam có thể cân nhắc sử dụng nếu bắt buộc

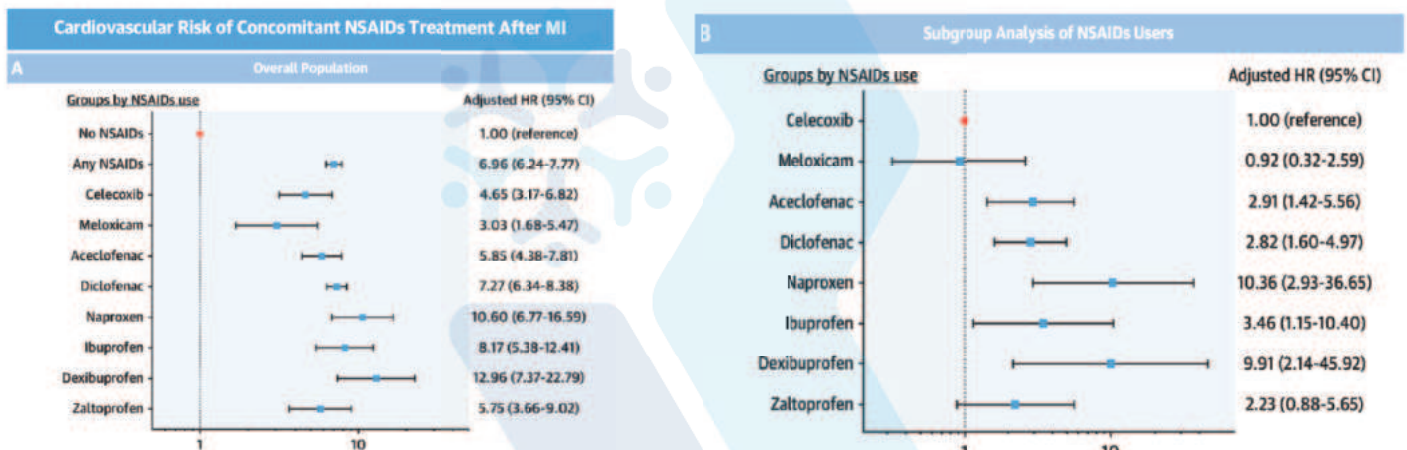
Kang, D. O., et al (2020). Journal of the American College of Cardiology, 76(5), 518-529.

Kang, D.O. et al. J Am Coll Cardiol. 2020;76(5):518-29.

25

Nguy cơ trên tim mạch

108.232 bệnh nhân, thời gian theo dõi 2.3 ± 1.8 năm, sử dụng NSAID ≥ 4 tuần liên tục

Kang, D. O., An, H., Park, G. U., Yum, Y., et al (2020). Journal of the American College of Cardiology, 76(5), 518-529.

26

Lưu ý trong lựa chọn NSAID

- Tầm soát nguy cơ tiêu hóa, tim mạch, thận trước khi điều trị
- Tư vấn và giáo dục BN đầy đủ lợi ích và nguy cơ của NSAID
- Dùng liều thấp nhất có hiệu quả, trong thời gian ngắn nhất
- Trao đổi với BN để phòng ngừa và phát hiện sớm tác dụng phụ

Magni, A., et al. (2021). Pain and therapy, 10(2), 783-808.

27

Cân bằng các nguy cơ khi lựa chọn NSAID

Medicine
SYSTEMATIC REVIEW AND META-ANALYSIS

OPEN

Network Meta-Analysis Comparing Relatively Selective COX-2 Inhibitors Versus Coxibs for the Prevention of NSAID-Induced Gastrointestinal Injury

Man Yang, MD, Hong-Tao Wang, MD, PhD, Miao Zhao, MD, Wen-Bo Meng, MD, PhD, Jin-Qing Ou, MD, Jun-Hui He, MD, Bing Zou, MD, and Ping-Guang Lei, MD

Springer Link

Review | Published: 17 December 2014

The effect of COX-2-selective meloxicam on the myocardial, vascular and renal risks: a systematic review

Wahneema Lubiano & Edmondin Jannat

Inflammopharmacology 23: 1–16 (2015) | [View this article](#)

Multicenter Study | *J Am Coll Cardiol*. 2020 Aug 4;76(5):518–529. doi: 10.1016/j.jacc.2020.06.017.

Cardiovascular and Bleeding Risks Associated With Nonsteroidal Anti-Inflammatory Drugs After Myocardial Infarction

Dong Oh Kang¹, Hyonjin An², Geun-U Park³, Yungin Yum⁴, Eun Jin Park⁵, Yoonjee Park⁶, Won Young Jang⁷, Woohyeon Kim⁸, Jiah Yeom Choi⁹, Seung Young Roh¹⁰, Jin Oh Na¹¹, Jin Won Kim¹², Bung Ju Kim¹³, Seung-Woon Rhee¹⁴, Chang Gyu Park¹⁵, Hong Seog Seo¹⁶, Cheol Ung Choi¹⁷

28

Kết luận

- Bệnh cơ xương khớp phổ biến, ảnh hưởng lớn đến chất lượng sống.
- NSAID là lựa chọn hàng đầu nhưng cần cá thể hóa điều trị.
- Lựa chọn NSAID phù hợp với chỉ định và đặc điểm bệnh nhân.
- Lưu ý bệnh đồng mắc của bệnh nhân để đánh giá nguy cơ sử dụng NSAID
- Ưu tiên NSAID ít nguy cơ tiêu hóa, tim mạch để tối ưu hiệu quả và an toàn.

29

